

Zadeva C-8/08

T-Mobile Netherlands BV in drugi proti

Raad van bestuur van de Nederlandse Mededingingsautoriteit

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe,
ki ga je vložilo College van Beroep voor het bedrijfsleven)

„Predlog za sprejetje predhodne odločbe – Člen 81(1) ES – Pojem ‚uskajeno ravnanje‘ – Vzročna zveza med usklajevanjem in ravnanjem podjetij na trgu – Presoja na podlagi določb nacionalnega prava – Zadostnost enega sestanka ali zahteva po trajnem in rednem usklajevanju“

Sklepni predlogi generalne pravobranilke J. Kokott, predstavljeni 19. februarja
2009 . . . . . I - 4533
Sodba Sodišča (tretji senat) z dne 4. junija 2009. . . . . I - 4562

Povzetek sodbe

1. *Konkurenca – Omejevalni sporazumi – Usklajeno ravnanje – Pojem – Protikonkurenčni cilj ali posledica – Merilo presoje – Uporaba istih meril za sporazum, sklep ali usklajeno ravnanje (člen 81(1) ES)*
2. *Konkurenca – Omejevalni sporazumi – Usklajeno ravnanje – Škodovanje konkurenci – Merilo presoje – Protikonkurenčni cilj – Zadostna ugotovitev (člen 81(1) ES)*

3. *Konkurenca – Omejevalni sporazumi – Usklajeno ravnanje – Pojem – Protikonkurenčni cilj – Merilo presoje*
(Člen 81(1) ES)
4. *Konkurenca – Pravila Skupnosti – Narava javnega reda – Uporaba po uradni dolžnosti s strani nacionalnih sodišč*
(člen 81 ES)
5. *Konkurenca – Omejevalni sporazumi – Usklajeno ravnanje – Pojem – Potrebnost vzročne zveze med usklajevanjem in ravnanjem podjetij na trgu – Domneva obstoja vzročne zveze – Obveznost nacionalnih sodišč, da to domnevo uporabijo*
(člen 81(1) ES)
6. *Konkurenca – Omejevalni sporazumi – Usklajeno ravnanje – Pojem – Potrebnost vzročne zveze med usklajevanjem in ravnanjem podjetij na trgu – Domneva obstoja take vzročne zveze*
(člen 81(1) ES)

1. Pojmi „sporazum“, „sklepi podjetniških združenj“ in „usklajeno ravnanje“ subjektivno gledano zajemajo oblike usklajevanja, ki so iste vrste in se razlikujejo le po intenzivnosti in izraznih oblikah. Zato se merila za presojo, ali je cilj ali posledica nekega ravnanja preprečevanje, omejevanje ali izkrivljanje konkurence, uporabljajo ne glede na to, ali gre za sporazum, sklep ali usklajeno ravnanje.
2. Za presojo, ali je neko usklajeno ravnanje prepovedano s členom 81(1) ES, je upoštevanje njegovih konkretnih posledic odveč, če se izkaže, da je cilj tega ravnanja omejevanje ali izkrivljanje konkurence na skupnem trgu. Razlika med kršitvami zaradi cilja in kršitvami zaradi posledice se nanaša na dejstvo, da je mogoče nekatere oblike dogovorov med podjetji že zaradi njihove narave obravnavati kot škodljive za dobro delovanje običajnega konkurenčnega trga. Torej, če je protikonkurenčni cilj usklajenega ravnanja dokazan, ni treba preučiti njegovih posledic.

(Glej točki 23 in 24.)

(Glej točki 29 in 30.)

3. Usklajeno ravnanje ima protikonkurenčni cilj v smislu člena 81(1) ES, če bi zaradi vsebine in namena ter upoštevajoč pravni in gospodarski okvir, v katerega je umeščeno, lahko dejansko preprečevalo, omejevalo ali izkrivljalo konkurenco na skupnem trgu. Ni nujno, da je konkurenca dejansko preprečena, omejena ali izkrivljena niti da obstaja neposredna zveza med tem usklajenim ravnanjem in potrošniškimi cenami. Izmenjava informacij med konkurenti ima protikonkurenčni cilj, če je na njeni podlagi mogoče odpraviti negotovost glede predvidenega ravnanja zadevnih podjetij, zlasti glede datuma, obsega in načinov prilagajanja, ki ga mora opraviti zadevno podjetje, tudi če prilagajanje vključuje znižanje provizij, izplačanih posrednikom in ne potrošniških cen.

določbo javnega reda, ki je neizogibna za izpolnitev nalog, zaupanih Skupnosti, ki jo morajo nacionalna sodišča uporabljati po uradni dolžnosti.

Pri uporabi člena 81 ES je razlaga, ki jo je glede tega podalo Sodišče, zavezujoča za vsa nacionalna sodišča držav članic.

(Glej točki 49 in 50.)

(Glej točke 27, 28, 30, 31, 35, 36, 39, 41, 43 in točko 1 izreka.)

4. Člen 81 ES povzroča neposredne učinke v odnosih med posamezniki in za zadevne posameznike ustvarja pravice, ki jih morajo nacionalna sodišča varovati. Pomeni

5. V okviru preizkusa vzročne zveze med usklajevanjem in ravnanjem na trgu podjetij, ki so udeležena pri usklajevanju, torej zveze, ki je potrebna za dokaz usklajenega ravnanja v smislu člena 81(1) ES, mora nacionalno sodišče – če zadevna podjetja ne dokažejo nasprotno – uporabiti domnevo vzročnosti, v skladu s katero navedena podjetja, če ostanejo dejavna na tem trgu, upoštevajo informacije, ki so jih

izmenjala s konkurenti. Ta domneva je sestavni del uporabnega prava Skupnosti.

(Glej točke od 51 do 53 in točko 2 izreka.)

6. Če podjetje, ki je udeleženo pri usklajevanju, ostane dejavno na zadevnem trgu, se za namene uporabe člena 81(1) ES domneva vzročne zveze med usklajevanjem in ravnanjem tega podjetja na tem trgu uporabi, tudi če usklajevanje temelji le na enem sestanku zadevnih podjetij.

Od števila sestankov med zadevnimi podjetji je namreč pomembnejše dejstvo, ali so stik ali stiki podjetjem omogočili, da informacije, ki so jih izmenjala s konkurenti, upoštevajo pri odločanju, kako bodo ravnala na zadevnem trgu, ter da zavestno nadomestijo tveganja konkurence z medsebojnim dejanskim sodelovanjem. Če so ta podjetja ostala dejavna na tem trgu, je upravičeno od njih zahtevati, da predložijo dokaz, da to usklajevanje ni vplivalo na njihovo ravnanje na navedenem trgu.

(Glej točki 61 in 62 in točko 3 izreka.)